

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023–2026 rok akad. 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

nazwa przedmiotu	Europejskie dziedzictwo kultury polskiej
kod przedmiotu	IC4/29/G
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Literatury Staropolskiej i Polskiego Oświecenia
kierunek studiów	filologia polska
poziom studiów	studia pierwszego stopnia
profil	ogólnoakademicki
forma studiów	studia stacjonarne
rok i semestr studiów	trzeci rok, szósty semestr
rodzaj przedmiotu	ćwiczenia
język wykładowy	polski
koordynator	dr hab. prof. UR Grzegorz Trościński
imię i nazwisko osoby prowadzącej	dr hab. prof. UR Jolanta Kowal, dr hab. prof. UR Roman Magryś, prof. dr hab. Marek Nalepa, dr hab. prof. UR Grzegorz Trościński

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

se- mestr (nr)	wykl.	ćw.	konw.	lab.	sem.	ZP	prakt.	ZW – zaj. warszt.	liczba pkt. ECTS
6								15	1

1.2. Sposób realizacji zajęć

x zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu(z toku)

zaliczenie z oceną na podstawie aktywnego uczestnictwa w zajęciach i pozytywnej oceny wygłoszonego referatu

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość kultury polskiej i europejskiej, w szczególności literatury, oraz wzajemnych korelacji zjawisk kulturowych.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu

C1	pogłębienie wiedzy na temat związków kultury polskiej z europejską.
C2	wyodrębnienie zjawisk kulturowych wspólnych dla kultury europejskiej i polskiej oraz stanowiących zjawiska odosobnione obecne tylko w kulturze polskiej.
C3	uświadamianie wspólnoty dziedzictwa kulturalnego Europy i ścisłych powiązań z nim literatury i kultury polskiej

3.2. Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Student/ka orientuje się w zjawiskach kultury polskiej i europejskiej, z wykorzystaniem wskazanej literatury, rozróżnia terminologię niezbędną interpretacji dzieł kultury, posiada erudycyjne i terminologiczne narzędzia, pozwalające na dostrzeżenie i nazwanie zjawisk kulturowych, w tym literackich, w kulturze polskiej i europejskiej, zna i rozumie główne nurty badań nad kulturą polską w ujęciu komparatystycznym, potrafi dokonywać opisu zjawisk i formułować oceny na podstawie wiedzy skorelowanej z różnych dziedzin nauk humanistycznych i społecznych.	K_W08 K_W09
EK_02	Student/ka klasyfikuje dzieła kultury w obrębie procesu historyczno-kulturowego, analizuje zjawiska rodzimej kultury w kontekstach ponadnarodowych, dostrzega analogie i różnice w polsko-europejskim dyskursie kulturoznawczym, osadza wytwory kultury literackiej, a także materialnej w odpowiednim kontekście i stosuje do ich opisu właściwe narzędzia i klasyfikacje.	K_U05 K_U06

EK_03	Student/ka rozumie proces wspólnotowego europejskiego kształtowania kulturowych zjawisk, ma świadomość specyfiki narodowej i uniwersalnej kultury polskiej.	K_K03
-------	---	-------

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

treści merytoryczne
nie dotyczy

B. Problematyka zajęć warsztatowych

treści merytoryczne
Zajęcia organizacyjne: ustalenie warunków zaliczenia przedmiotu, zapoznanie studentów z programem zajęć.
Wpływ chrztu Polski na kształt polskiej kultury. Kościół i jego rola kulturotwórcza. Polska średniowieczna literatura łacińska na tle literatury europejskiej. Kultura polska – między Wschodem a Zachodem. Styl romański w Europie i w Polsce.
Gotyk w Europie i w Polsce – przemiany w uniwersalnej kulturze późnego średniowiecza.
Europejskie osobowości polskiego średniowiecza – literatura, nauka, sztuka.
Polska myśl, literatura i sztuka w kręgu europejskiego doloryzmu, nominalizmu, husytyzmu i <i>devotio moderna</i> . Wkład polskiego średniowiecza w dorobek średniowiecza europejskiego.
Kultura polska w kręgu renesansu północnego.
Jan Kochanowski – poeta kultury. Muza czarnoleska wobec nurtów ogólnoeuropejskich.
Polacy na europejskich uniwersytetach i placówkach dyplomatycznych
Renesansowa myśl polityczna na tle tendencji europejskich.
Przemiany w kulturze polskiej na tle transformacji posoborowych w Europie.
Związki literatury polskiej do końca XVII wieku z literaturą francuską, włoską, hiszpańską, niemiecką i angielską.
Wkład polskiego renesansu w dorobek kultury europejskiej.
Sarmatyzm jako odmiana kultury narodowej.
Kulturowe efekty sarmatyzmu – <i>pompa funebris</i> , portret sarmacki, szlachecki styl życia. Oddziaływanie sarmatyzmu – Rosja, Turcja.
Tragiczne losy polskich dóbr kultury w czasach potopu, wojny północnej, epoce porzbirowej, drugiej wojny światowej.

3.4. Metody dydaktyczne

analiza i interpretacja, prezentacja multimedialna, pogadanka

4. METODY I KRYTERIA OCENY

PRACA Z TEKSTEM, REFERAT, PRACA WŁASNA STUDENTA/KI

4.1. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

symbol efektu	metody oceny efektów uczenia się	forma zajęć dydaktycznych
EK_01 EK_02 EK_03	uczestnictwo w zajęciach, przygotowanie i wygłoszenie referatu na temat wybranego zagadnienia z korelacji kultury polskiej i europejskiej	zaj. warszt.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Uczestnictwo i aktywny udział w zajęciach, przygotowanie i wygłoszenie referatu.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

forma aktywności	średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
godziny z harmonogramu studiów	15
inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach)	2
godziny niekontaktowe – praca własna studenta – czytanie i opracowywanie tekstów literackiej z obowiązkowej listy lektur, praca nad przygotowaniem referatu	13
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa

Benedict R., *Wzory kultury*, tłum. J. Prokopiuk, Warszawa 2011.

Biblia a kultura, Europy, pod red. M. Kamińskiej i in., t. 1–2, Łódź 1992.

Bieńkowski T., *Antyk w literaturze i kulturze staropolskiej (1450–1750). Główne problemy i kierunki recepcji*, Wrocław 1976.

Bocheński J., *Antyk po antyku*, Warszawa 2010.

Borowski A., *Renesans*, Warszawa 1992.

Bystroń J. S., *Dzieje obyczajów w dawnej Polsce. Wiek XVI–XVIII*, t. 1–2, Warszawa 1994.

Curtius E. R., *Literatura europejska i łacińskie średniowiecze*, tłum. i oprac. A. Borowski, Kraków 1997.

Delumeau J., *Cywilizacja odrodzenia*, tłum. E. Bąkowska, Warszawa 1993.

Delumeau J., *Grzech i strach. Poczucie winy w kulturze Zachodu. XIII–XVIII w.*, tłum. A. Szymanowski, Warszawa 1994.

Gostyńska D., *Retoryka iluzji. Koncept w poezji barokowej*, Warszawa 1991.

Hanusiewicz M., *Pięć stopni miłości. O wyobraźni erotycznej w polskiej poezji barokowej*, Warszawa 2004.

Hanusiewicz M., *Święte i zmysłowe w poezji religijnej polskiego baroku*, Lublin 1998.

Hernas Cz., *Barok*, nowe wydania po 1996 roku.

Inspiracje platońskie literatury staropolskiej, pod red. A. Nowickiej-Jeżowej i P. Stępnia, Warszawa 2000 [stąd studia: A. Kuczyńskiej, M. Hanusiewicz, P. Stępnia, A. Nowickiej-Jeżowej].

Karpowicz M., *Barok w Polsce*, Warszawa 1988.

Kłoczowski J., *Młodsza Europa. Europa Środkowo-Wschodnia w kręgu cywilizacji chrześcijańskiej średniowiecza*, Warszawa 1998.

Maśliński A., *Humanizm w sztuce. Antyki człowiek*, Lublin 1993.

Michałowska T., *Średniowiecze*, Warszawa 1998 – lub nast.

Narbutt O., *Barok: sztuka, literatura, filozofia*, Wrocław 1976.

Nawrocki W., *Antyk i „Biblia”. Wykłady o europejskiej literaturze na Zachodzie i w Polsce*, Piotrków Trybunalski 1998.

Nawrocki W., *Barok. Wykłady o europejskiej literaturze na Zachodzie i w Polsce*, Piotrków Trybunalski 1998.

Liman K., *Antologia poezji łacińskiej w Polsce. Średniowiecze*, Poznań 2004.

Literatura uzupełniająca

Augustyniak U., *History of the Polish-Lithuanian Commonwealth: State – Society – Culture*, Frankfurt-am-Main 2015.

Bogucka M., *Kultura, naród, trwanie. Dzieje kultury polskiej od zarania do 1989 roku*, Warszawa 2008.

Graciotti S., *Od Renesansu do Oświecenia*, t. 1–2, Warszawa 1991.

Górski K., *Zarys dziejów duchowości w Polsce*, Kraków 1986.

Humanizm i filologia, pod red. A. Karpińskiego, Warszawa 2011.

Jobert A., *Od Lutra do Mohyły. Polska wobec kryzysu chrześcijaństwa 1517–1648*, tłum. E. Sękowska, Warszawa 1994.

Künstler-Langner D., *Idea vanitas, jej tradycje i topoty w poezji polskiego baroku*, Toruń 1996 i nast.

Nowicka-Jeżowa A., *Sarmaci i śmierć. O staropolskiej poezji żałobnej*, Warszawa 1992.

Miliszkievicz J., *Polskie gniazda rodzinne*, Warszawa 2003.

Literatura staropolska w kontekście europejskim (związki i analogie), pod red. T. Michałowskiej i J. Ślaskiego, Wrocław 1977.

Pelc J., *Europejskość i polskość literatury naszego renesansu*, Warszawa 1984.

Pelc J., *Słowo i obraz. Na pograniczu literatury i sztuk plastycznych*, Kraków 2002.

Słownik literatury staropolskiej (Średniowiecze – Renesans – Barok), pod red. T. Michałowskiej, B. Otwinowskiej, E. Sarnowskiej-Temierusz, Wrocław 1990 lub nast.

Świechowski Z., *Sztuka polska. Romanizm*, Warszawa 2004.

The Polish Renaissance in Its European Context, ed. by S. Fiszman, Foreword by Cz. Miłosz, Bloomington, Indiana 1988.

Ulewicz T., *Iter Romano-Italicum Polonorum*, Kraków 1999.

Ulewicz T., *Sarmacja. Studium z problematyki słowiańskiej XV i XVI wieku*, Kraków 1950.

Woronczak J., *Studia o literaturze średniowiecza i renesansu*, Wrocław 1993.

Wydra W., *Polskie pieśni średniowieczne. Studia o tekstach*, Warszawa 2003.

oprac. Grzegorz Trościński

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej